

Yaşanacak şehir

Eskişehir

Eskişehir; ulaşım altyapısı, enerji olanakları, verimli tarımsal toprakları, zengin maden kaynakları, gelişmiş sanayisinin yanı sıra kültür, sanat ve eğitim faaliyetleriyle en yaşanabilir şehirler içinde ilk sırada yer alıyor.

Eskişehir, son yıllarda sanayinin gelişimiyle birlikte sosyoekonomik yaşam da hızlı bir gelişme gösteriyor. Eskişehir, Kalkınma Bakanlığı'nın İllerin ve Bölgelerin Sosyoekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması'na (SEGE- 2011) göre yedinci sırada yer alıyor. Uluslararası Rekabet Araştırmaları Kurumu'nun (URAK)

2009-2010 yılı İller Arası Rekabetçilik Endeksi sonuçlarına göre ise en rekabetçi 6'ncı il.

Markalaşma Becerisi ve Yenilikçilik Endeksi sıralamasında 11,004 endeks değeriyle 81 il arasında 9'uncu sırada yer alırken, İç Anadolu Bölgesi'nde bulunan toplam 13 il içinde Ankara'dan sonra ikinci sırada yer alıyor.

Üniversite şehri olarak tanımlanan Eskişehir sanayisiyle de ön plana çıkıyor. Sanayi sektörü payının %30 olduğu Eskişehir'de tarım sektörü %10, hizmet sektörü %60'luk payla dikkat çekerken, kent kişi başına gayrisafi katma değer sıralamasında Türkiye'nin 4'üncü, sanayinin gayrisafi katma değere katkısında ise ilk sırada yer alıyor. Eskişehir'in bir başka dikkat çeken ekonomik verisi ise çalışma yaşamından geliyor, Türkiye'nin en yüksek ücret aldığı %5'inci il olarak karşımıza çıkıyor.

Eskişehir'de turizm öne çıkıyor

Eskişehir il sınırları içinde bulunan Karaca Şehir Kalesi Osmanlıların ilk ele

Fotoğraflar: Eskişehir Ticaret Odası Fotoğraf Arşivi

geçirdikleri Bizans Kalesi. Osmanlıların kurucusu olan Osman Gazi adına ilk hutbenin okunduğu, Osmanlıların devlet olarak kendilerini ilan ettikleri yer.

Ayrıca insanları sevgiye, birlik ve beraberliğe çağıran bir hak aşığı Yunus Emre'nin yaşadığı şehir. Yine zekâsı ve fıkralarıyla dünyaca tanınmış bir halk filozofu Nasreddin Hoca'nın yaşadığı şehir. Aynı zamanda efsaneleşmiş halk kahramanı Seyit Battal Gazi'nin şehit düştüğü ve küliyesinin olduğu şehir.

Tarih ve kültürel değerlerine sahip çıkan Eskişehir, turizm sektöründe de atılım yapıyor. 2013 yılında Türk Dünyası Kültür Başkenti seçilen Eskişehir, "Türk Dünyası Kültür Başkentliği" ile "UNESCO Somut Olmayan Kültürel Miras Başkentliği" unvanını alarak, markalaşma yolunda önemli bir gelişmeye de imza attı. Bu kapsamda otel ve turizm işletmeleri "Tarihi Odunpazarı Evleri Yaşatma Projesi" için bir araya gelerek turizmin gelişmesinde birlik ve beraberlik içinde çalışıyorlar.

Yüksek değerlere ulaşma başarısı gösteren Eskişehir, önümüzdeki 8-10 yıllık süreçte genç ve kalifiye nüfus yapısıyla, kendi dinamikleriyle birlikte yüksek ekonomik değerlerini iştahla harekete geçirip termal turizm, tarih turizmi, dini turizmi, tarım, hayvancılık, ticaret, sanayi ve madencilik alanlarında daha fazla yatırımcı çekerek, bölgede öncü şehir olma yolunda ilerliyor.

Sanayisiyle büyüyen kent

Eskişehir'in ekonomik hayatının dinamizminde önemli payın sanayi sektörüne ait olduğunu belirten Eskişehir Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Savaş M. Özaydemir, "Ülkemizin en önemli sanayi ve ticaret merkezlerinden biriyiz. Havacılıktan raylı sistemlere, beyaz eşya sanayisinden gıda sanayisine, makine imalattan seramik sanayisine kadar birçok alanda yatırımlara ev sahipliği yapıyoruz" dedi.

Eskişehir sanayinin 1894 yılında başlayan tarihsel gelişim sürecinin, 1968 yılında Eskişehir Sanayi Odası'nın (ESO) kurulmasıyla kente düzenli ve planlı sanayileşmenin büyük hız kazandığına dikkat çeken ESO Yönetim Kurulu Başkanı Savaş M. Özaydemir, Eskişehir Organize Sanayi Bölgesi'nin (OSB) yatırımlar için en önemli cazibe merkezlerinin başında geldiğini belirtti.

Eskişehir'in bugün Türkiye sanayinin en önemli üretim merkezlerinden biri olduğunu ifade eden Özaydemir, "Eskişehir'in makine imalat, metal eşya, havacılık sanayi, raylı sistemler sanayi ile beyaz eşya sanayi yönünden Türkiye'nin en gelişmiş endüstri noktalarından biridir" dedi.

Eskişehir sanayinin genel olarak ulaştığı nokta hakkında bilgi veren Özaydemir, sorularımızı şöyle yanıtladı:

Eskişehir hangi sektörlerle önemli? Kentin sanayi sektöründeki gelişmelerini değerlendirir misiniz?

Eskişehir'de üretimi gerçekleştirilen bazı sanayi ürünleri, Türkiye çapında önemli pazar payına sahip mamuller olup, Eskişehir ekonomisinde ve sanayi içinde de büyük yer tutmaktadır. Buna göre uçak motoru imalatı, dizel lokomotif ile bor ürünleri üretiminde Eskişehir tüm Türkiye pazarının %100'ünü elinde bulundurmaktadır. Eskişehir sanayisi içinde beyaz eşya ana ile yan sanayi de önemli bir paya ve ağırlığa sahiptir. Türkiye'deki buzdolabı üretiminin %60'ı ve soğutucu kompresör üretiminin %95'i yine Eskişehir'deki sanayi tesislerinde gerçekleştirilmektedir.

ESO, sanayiciler ve uzmanlarla gerçekleştirdiği Stratejik Plan çalışmalarıyla yatırımcılara şimdi ve gelecekte yıldız parlayacak sanayi sektörlerini de belirlemiştir. Eskişehir sanayiinde önümüzdeki 20 yıllık dönemde başta havacılık ve savunma sanayi, ileri seramikler sanayi, makine imalat sanayi ile raylı sistemler sanayi önce çıkacak olan sektörler olarak sıralanmıştır. Yine bölge ülkelerine de ihracat yapan gıda sanayi büyümesini sürdürmüştür.

“Eskişehir Sanayi Odası, 2023 yılında kentin ihracatını 5 milyar dolara çıkarmayı hedefliyor.”

Fotoğraflar: Eskişehir Sanayi Odası Fotoğraflar Arşivi

ESO Yönetim Kurulu Başkanı Savaş M. Özaydemir, Oda'nın raylı sistemler alanında firmaları bir araya getirerek Türkiye'nin ilk Raylı Sistemler Kümesi'nin kurulmasına destek verdiğini söyledi.

Eskişehir'de yatırım bekleyen sektörler hangileri ve yabancı yatırımcılar açısından hangi avantajlar söz konusu?

Eskişehir'in Anadolu'ya açılan kapı olması, limanlara yakınlığı, hammadde ulaşımına kolaylığı, yetişmiş insan gücünün varlığı, hızlı tren projesinde kilit noktada olması şehri yatırım açısından cazip kılmakta. ESO'nun öncülüğünde kurulan Eskişehir Organize Sanayi Bölgesi (OSB) yatırımlar için en önemli cazibe merkezlerinin başında geliyor. Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından Türkiye'nin en çevreci OSB'si seçilen bölge bugün 32 milyon metrekare büyüklüğü ve kusursuz altyapısıyla dikkat çekiyor.

Eskişehir OSB, yatırımcılara sunduğu avantajlarla bölgeyi yerli ve yabancı yeni yatırımlar açısından tercih edilir kılıyor. Ayrıca TCDD tarafından yapım çalışmalarına

başlanması beklenen, OSB demir yolu bağlantısının tamamlanmasıyla, bölgedeki tüm firmalar demir yolu ulaşımından daha fazla yararlanarak lojistik maliyetlerinde önemli avantaja sahip olacaklar.

Yine Eskişehir'in önemli kara yolu ve demir yolu güzergâhlarının kesişme noktasında olması, aynı zamanda Gemlik ve İstanbul limanlarına yakınlığı Eskişehir OSB'ye yeni yatırımlar için önemli bir unsur oluyor. OSB'de altyapı yönünden bir sorun bulunmamakta, tüm yatırımcılara eşit şartlarda eksiksiz hizmet sağlanmakta. OSB'nin düz bir arazi üzerinde kurulması, bölge içinde her parsel sınırında su, elektrik, doğal gaz, fiber-optik internet bağlantısı, pis su hattı ve telefon ile her türlü destek hizmetlerinin bulunması bölgeye olan ilgiyi artırıyor. ESO tarafından kurulan CNC, Kaynak ve Otomasyon Eğitim Merkezleri sanayicilerin ihtiyaç duyduğu ara eleman yetiştirilmesi konusunda hizmet vermekte, sektörler kalifiye eleman kazandırmakta.

Bunların yanı sıra Eskişehir'in daha rekabetçi bir yapıya kavuşması ve daha hızlı gelişimi için il sanayinde önemli bir paya sahip olan, raylı sistemler başta olmak üzere taşıt araçları ve lojistik konusunda önemli çalışmalar gerçekleştiriliyor. Söz konusu alanlara önemli miktarda kaynak aktarımı yapıldı.

Yine raylı sistemler alanında Hasanbey Lojistik Köyü ile Eskişehir OSB arasında yapılacak demir yolu çalışmaları da sürdürülüyor. Söz konusu bu altyapı yatırımları Eskişehir sanayisinde gittikçe güçlenmekte olan raylı sistemler, havacılık, otomotiv yan sanayi, ileri seramikler ile güçlü olan beyaz eşya yan sanayi ile makine imalat sanayi alanlarında yeni yerli ve yabancı yatırımcılar için kolaylaştırıcı olduğu kadar işbirliğini artırıcı unsurlar sunmakta.

Bütün bunların yanı sıra Eskişehir'in ileri teknoloji üretimi anlamında önemli insan kaynağına sahip olması, iki üniversitesinin bulunması, teknoloji geliştirme bölgesinin üç alanda (OSB, Anadolu ve Osmangazi Üniversiteleri) bulunması ve devlet teşvikleri arasında ileri teknoloji üretiminde teşvik sağlanması avantaj oluşturmaktadır.

Eskişehir'in marka kent olması açısından nasıl bir kentleşme modeli öngörüyorsunuz ve bu açıdan ESO olarak çalışmalarınızdan bahseder misiniz?

Bir asrı aşan sanayi tecrübesiyle Eskişehir, ülkemizin sanayileşme tarihinin en önemli simgelerinden ve marka şehirlerinden biri. Ayrıca kurulduğu günden bu güne şehirdeki sanayinin ahengini sağlayan, ürettiği projelerle ona yön verme misyonunu üstlenen, stratejik çalışmaları kâğıt üzerinde bırakmayan ESO, belirlediği sektörlerin gelişmesi için de çaba harcıyor.

Bu konuda ESO, il sanayinin geleceğini şekillendirmesinde kümelenme modeline de öncelik veriyor. Rekabet içinde hareket eden firmaları sektörel işbirliği içinde buluşturan bir yapı olan kümelenme çalışmalarına öncülük

eden ESO, bu konuda ilk adımı Eskişehir-Kütahya-Bilecik Seramik Kümesi'nin kurarak attı. Başarılı çalışmalar yürüten ve ülkemize örnek olan bu kümenin ardından Eskişehir Havacılık Kümesi'nin kurulmasına öncülük eden ESO, havacılık ve savunma alanında çalışan firmaların bir araya gelmesini sağladı.

Oda, en son olarak raylı sistemler alanında firmaları bir araya getirerek burada ülkemizin ilk Raylı Sistemler Kümesi'nin kurulmasına destek verdi. Önümüzdeki dönemde benzer şekilde makine, mobilya, otomotiv yan sanayi ve beyaz eşya sektöründe de yeni sektörel kümeler kurulması konusunda ön çalışmalar sürdürülüyor.

Geleceğin kentleri arasında 2023 yılında Eskişehir'in yeri ne olur?

ESO, dünya ekonomisinde yaşanan gelişmeleri ve 2023 vizyonu da göz önünde bulundurularak ileri teknolojiye yönelik çalışmaları destekliyor. ESO bu konudaki çalışmaların temelini 2004 yılında atarak, belirlenen 2023 vizyonu anlayışına göre stratejilerini revize etti. Bu kapsamda gerçekleştirdiği geniş katımlı ve çok aşamalı toplantılarla ilk olarak, Eskişehir sanayisi içinde gelecekte ciddi anlamda öne çıkacak olan sektörler belirlendi.

Bu gelişmelere paralel olarak ESO, Cumhuriyetimizin 100'üncü yılı için konulan 2023 yılı hedeflerine yönelik

çalışmalarını sürdürüyor. Eskişehir sanayi için belirlediği hedeflere ulaşmak için çalışan ESO, 2023 yılında üye sanayi kuruluşlarının toplam cirosunu 20 milyar dolara, ihracatlarını ise en az 5 milyar dolara ve çalışan sayısının ise 85 bin kişiye ulaşmasını hedefliyor. Bu kapsamda, 2023 yılında Eskişehir sanayi ihracatının en az 1 milyar dolarlık kısmının sadece ileri teknoloji ürünü olan, havacılık ve savunma sanayi ürünlerinden oluşacağı tespit edildi.

Yapılan çalışmalar sonucunda ESO üye sayısının 2023 yılında en az 1000 firmaya ulaşması hedefleniyor. Bu firmalardan en az 200'nün her yıl düzenli ihracat yapması, yıllık ihracat hedefi ise bu tempoyla devam ettiği takdirde 2023 yılında 5 milyar dolara ulaşması bekleniyor.

Eskişehir sanayi açısından önümüzdeki 10 yıllık dönemde başta havacılık ve raylı sistemler sanayi olmak üzere, rekabet gücü yüksek diğer sektörlerimizde önemli boyutta bir dönüşüm ve değişimin yaşanacağını söyleyebilirim.

Bu değişim döneminde sanayi kuruluşlarının bugünkünden çok daha fazla inovasyon ve Ar-Ge çalışmalarına ağırlık vermeleri gerekiyor. Yine bu dönemde sanayi kuruluşlarının yetişmiş insan gücü ihtiyacının karşılanmasıyla birlikte, mevcut beyin gücünün diğer büyükşehirlerle göç etmesini engelleyecek ücret düzeyi, sosyal haklar ve yaşam düzeylerinin de çalışanlara sağlanması gerekiyor.

Fotoğraflar: Eskişehir Ticaret Odası Fotoğraf Arşivi

Ticaretin, sanayinin ve eğitimin marka kenti

Eskişehir'in toplam ihracatı 2.2 milyon doları geçerken, geçmişten günümüze ticaretin, sanayinin ve eğitimin marka kenti olduğunu söyleyen Eskişehir Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Metin Güler, son yıllarda Eskişehir'in sahip olduğu değerlere bir de turizmin eklendiğini vurguluyor.

Eskişehir Ticaret Odası (ETO) 122 yıllık tarihimizin en büyük projelerine hazırlandığını söyleyen ETO Yönetim Kurulu Başkanı Metin Güler, "Eskişehir'in uzun yıllardan beri süren bir hayalini gerçekleştiriyoruz. Odamız tarafından hazırlanan Eskişehir Fuar ve Kongre Merkezi projesine Kalkınma Bakanlığı onay verdi. Çevre Yolu üzerinde Ankara istikametinde yer alan

62.691 metrekarelik alanda fuar ve kongre merkezinin yanı sıra fuaye alanı, ETO'nun hizmet binası, açık otopark, restoranlar, kafeteryalar, VIP ve çok amaçlı salonlar yer alacak. Fuar ve Kongre Merkezi'nin yapımı için BEBKA 10 milyon lira hibe tahsis edecek. Projenin geri kalan maliyeti ise Odamız tarafından karşılanacak. Proje için birkaç ay içinde temel atmayı ve 18 ay içinde de tamamlamayı planlıyoruz" dedi.

Kentin ihracatından beklentileriniz ve öngörüleriniz nedir?

Eskişehir'in ihracat potansiyelini oluşturan sektörlerin başında katma değeri yüksek teknoloji ürünleri, makine ve madeni ürünler, tekstil, yapı elemanları, gıda gelmektedir. 2014 yılı itibarıyla vergi merkezi Eskişehir olan firmalarımız toplam 900 milyon dolardan fazla ihracat gerçekleştirmiştir. Vergi merkezi Eskişehir'de olmayan ancak şehrimizde üretim yapan firmaları da buna eklediğimizde Eskişehir'in ihracatı 2.2 milyar doları geçmektedir.

Sadece havacılık sanayi şirketlerimizin ihracatımızdaki payı 300 milyon doların üzerindedir. Yakın zamanda bu rakamı 1 milyar dolara ulaştırmayı hedeflemekteyiz. Ancak ne yazık ki, hem dünyada hem yakın coğrafyamızda hem de ülkemizde ekonomiyi olumsuz etkileyecek gelişmeler meydana gelmektedir. Bu olumsuz gelişmeler de 2015 yılı hedeflerimizi yalamamızın önüne geçmektedir.

Türkiye'nin son iki yılda seçime odaklanması, dünyadaki güven bunalımı, talep düşüşü ve dövizde yaşanan artışlar nede-

niyle Eskişehir'in 2014 yılı Ocak-Temmuz ayları arasındaki toplam 538 milyon dolar olan ihracatı 2015 yılının aynı döneminde 490 milyon dolara düştü. Yine geçtiğimiz yıl 77 milyon dolar olan Eskişehir'in aylık ortalama ihracatı 70 milyon dolara geriledi. Dolayısıyla 2015 yılında geçtiğimiz yılın ihracat rakamlarını yakalamamız ne yazık ki, mümkün görünmemektedir.

Eskişehir Ticaret Odası'nın kentten ticari hayatına yönelik projeleri var mı?

Eskişehir Ticaret Odası (ETO) 122 yıllık tarihimizin en büyük projelerini hazırlıyoruz. Eskişehir'in uzun yıllardan beri süren bir hayalini gerçekleştiriyoruz. Odamız tarafından hazırlanan Eskişehir Fuar ve Kongre Merkezi projesine Kalkınma Bakanlığı onay verdi. Proje için birkaç ay içinde temel atmayı ve 18 ay içinde de tamamlamayı planlıyoruz.

ETO olarak ilçelerimizin de kalkınmasını çok önemsiyoruz. Bu doğrultuda Sivrihisar Organize Sanayi Bölgesi ve Beylikova Besi Organize Bölgesi'nde iştirakçi konumdayız. İlçelerimizin kalkınması için her iki projeyi de önemsiyor, hayata geçmesi için destek veriyoruz.

Ayrıca şehrimizin turizm potansiyeline güç katmak için de desteğimiz sürüyor. "Eskişehir turizm şehri olmalı" diyorsak, biz de ETO olarak katkı sağlamamız gerektiğini düşündük. Odunpazarı'nda yer alan ve restore ettirdiğimiz tarihi bir evi Eskişehir Ticaret ve Sanayi Müzesi olarak hizmete sunmayı planladık. Müzenin iç dekorasyonunda son aşamadayız. Sergilenecek olan eserlerin tedarik etme süreci de bitmek üzere. En kısa sürede hizmete sunmayı, Eskişehir'imize kalıcı bir eser kazandırmayı hedefliyoruz.

Eskişehir'in marka kent olması açısından nasıl bir kentleşme modeli öngörüyorsunuz ve bu açıdan ETO olarak çalışmalarınızdan bahsedebilir misiniz?

Eskişehir aslında geçmişten günümüze ticaretin, sanayinin ve eğitimin marka kenti. Son yıllarda Eskişehir'in sahip olduğu değerlere bir de turizm eklendi. Eskişehir bu anlamda her geçen gün büyüyor ve parlayan bir yıldız konumundadır. Şehrimizde ülkemizin ve dünyanın önemli otellerinin şubeleri açılıyor.

Yine şehrimizin konut sektöründeki

ihtiyacı Odamızın en büyük üye gruplarından biri olan inşaat sektörümüz tarafından üstleniliyor. Yeni yapılan inşaat yatırımları ve inşaat sektöründeki satış rakamları şehrimizin gelecekte de cazibe merkezi olacağını doğruluyor.

Öte yandan Eskişehir'de açılması planlanan Raylı Sistemler Test Merkezi ve yine Yüksek Hızlı Tren'in Eskişehir'de üretilecek olması şehrimizin aynı zamanda teknolojik sanayinin merkezi olduğunu ispat ediyor. Havacılık sanayisindeki hedefleri ve ileri teknoloji üretim kabiliyeti şehrimizin sanayinin marka kenti olması yolundaki gücünü pekiştiriyor.

Üyelerimizin sektörel gelişmelerini artırmak adına ihracattan dış ticarete, iş güvenliğinden pazarlamaya kadar birçok alanda eğitim düzenliyoruz. Bugüne kadar düzen-

Eskişehir Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Metin Güler, Oda olarak 122 yıllık tarihlerinin en büyük projelerini hazırladıklarını belirtti.

lediğimiz eğitimlere 10 bine yakın üyemiz ve personelimiz katıldı. Üyelerimizin yurt dışı pazar paylarını artırmak adına da çalışmalar yürütüyoruz. Hem üyelerimizin yurt dışı fuarlara katılımını sağlıyor hem de yurt dışındaki fuarlarda stant açıyoruz. Bu kapsamda Paris'te düzenlenen yan sanayi fuarında ETO olarak stant açarak üyelerimizin ürünlerini tanıtmalarına imkân sağladık. Önümüzdeki fuar takviminde de buna benzer uluslararası organizasyonlarda yer almaya devam edeceğiz.

ETO olarak biz de üzerimize düşen görevi yerine getiriyor, Eskişehir'in geleceğine yönelik stratejik yol haritaları belirliyoruz. Örneğin Yüksek Hızlı Tren'in Eskişehir'e et-

kilerine yönelik akademisyenlerimize bir araştırma hazırlattık. Benzer şekilde havacılık ve raylı sistemler konusunda sahip olduğumuz iddia için lobimizi derinleştirmek ve geleceği tartışmak adına düzenlediğimiz Havacılık ve Raylı Sistemler Vizyon Toplantısıyla, sektöre ilişkin pozisyonumuzu konumlandırdık. Ulaştırma Bakanımızı ve üst düzey bürokratlarımızı konuk ettiğimiz toplantıda, sanayi ekseninde Eskişehir markasını da tartışma imkânı bulduk.

Geleceğin kentleri arasında 2023 yılında Eskişehir'in yeri ne olur?

ETO olarak biz, şehrimizin 2023 yılında 5 milyar dolar ihracat gerçekleştirme hedefine yürekten inanıyoruz. Bunun gerçekleştirilmesi için Eskişehir hem tecrübeye hem de yeterli insan kaynağı ve potansiyele sahip

durumdadır. Yeter ki, şehrimiz için önemli yatırımlardan biri olan Raylı Sistemler Test Merkezi, yüksek ihtisas sanayi bölgeleri faaliyete geçirilsin, şehrimizin demir yolu liman bağlantısı olacak olan Eskişehir-Bursa hattı tamamlansın ve ileri teknoloji içeren firmaların Eskişehir'de daha çok yatırım yapabilmesi için destek verilsin. Havacılık sanayimizin gelişmesine yönelik teşvikler artırılsın. İnanıyorum ki, geçmişte ilk yerli lokomotif, ilk otomobili üreten Eskişehir gelecekte de birçok ilke imza atmaya devam edecektir. Kentimiz 2023 yılında 5 milyar dolar ihracat gerçekleştirecek ve Türkiye'nin yüksek teknoloji üretiminde önde gelen şehri olacak potansiyele sahiptir.

“Kırsal kalkınmada projeler geliştirilmeli”

Eskişehir Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Ömer Zeydan, tarım ile hayvancılık faaliyetlerinin çağın ihtiyaçlarına, beklentilerine göre şekillendiğini, kırsal kalkınmayı ve kırsalda yaşam standardını yükseltmeye yönelik olarak çalışmalar sürdürdüklerini belirtti. Zeydan, Beylikova Besi OSB’siyle gelecekte canlı hayvan ve hayvancılık ürünlerinin planlı gelişmesinin sağlanacağını söyledi.

Eskişehir ve bölgede tarım ile hayvancılık sektöründe en iyi hizmeti veren öncü kurum olarak Eskişehir Ticaret Borsası (ETB), yıllardır sürdürdüğü yatırım programları ve çalışmalarıyla dünyadaki gelişmelere paralel olarak, Kırsal Kalkınmaya ve Bölgesel farklılıkları azaltmaya yönelik projeler geliştiriyor ve yürütüyor. Nitekim bölgedeki tarım sektörü-

nün gelişmişlik düzeyi ve üretim kapasitesi göz önüne alındığında, ETB’nin, fonksiyonel olarak yıllardır tarım ve hayvancılık sektörlerinin gelişime sağladığı katkılar orta. Gerek yıldan yıla artış gösteren işlem hacimleri gerekse kayıt dışı ekonomik faaliyetlerin kayıt altına alınması hususunda sağladığı dolaylı katkı Borsanın bölgede mevcudiyetini daha da önemli hale getiriyor.

ETB Yönetim Kurulu Başkanı Ömer Zeydan, artan ülke nüfusu ve küresel ölçekte yaşanan gelişmelerle vatandaşların yeterli, güvenli, sağlıklı gıdaya kolayca ve sürdürülebilir şekilde sahip olmaları için çalıştıklarını vurgulayarak, şöyle konuştu:

“Bu noktadan hareket ederek Borsamızın da kurucu ortak olarak katılımıyla 2006 yılında Beylikova İlçesi’nde 142 hek-

Eskişehir Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Ömer Zeydan, Eskişehir'in bor madeni rezervi açısından dünyanın en zengin ili olduğunu söyledi.

tar arazi üzerine Beylikova Besi Organize Sanayi Bölgesi (OSB) kuruldu. İlimiz ve bölge ekonomisinin gelişiminde çok önemli bir yer tutan besicilik sektörünün mevcut kapasitesinin etkin ve verimli kullanımıyla sektörün sistemli bir şekilde gelişimine imkân tanyacak Et ve Süt İşleme Tesisleri, Et Kesim alanları, Et ve Canlı Hayvan Borsası,

Arıtma Tesisleri, Soğuk Hava tesislerinin altyapı yapım çalışmaları devam etmektedir. Kurulan Besi OSB ilimizde canlı hayvan ve hayvancılık yan ürünlerinin gelecekte planlı bir şekilde artmasını ve gelişmesini sağlayacaktır."

Eskişehir'in tarım ve hayvancılık alanındaki gelişmeleri kısaca değerlendirir misiniz?

İlimiz bir sanayi şehri olmasının yanı sıra önemli bir tarım bölgesidir. Tarımsal ve hayvansal üretim alanında önemli bir üretim kapasitesine sahiptir. İlimizde üretilen tarımsal ve hayvansal ürünler ülkemiz ve bölgemiz ekonomisi açısından, üretimi, ticareti, endüstriye olan katkıları, yarattığı istihdam ve oluşturduğu yüksek düzeydeki katma değerle önemli bir yere sahiptir.

Eskişehir aynı zamanda Türkiye'nin hububat ambarlarından biridir. 2014-2015 sezonunda 1 milyon 907 bin dekar buğday, 1 milyon 72 bin dekar arpa, 90 bin dekar çavdar ve 31 bin 500 dekar da yulaf ekimi yapılmıştır. Bu sezon bölgesel dolu hasarları olmasına rağmen iklim şartlarının tarımsal üretim için oldukça müsait olması nedeniyle hububatta verim ortalamasının bir hayli üzerindedir. Hububatın yanı sıra son yıllarda üreticilerimizin katma değeri yüksek ürünlere yönelmesiyle ayçiçeği ve yağlı tohum üretimi de artmıştır. Özellikle yeni sezonda üretilen ayçiçeğinin yüzdesel olarak yağ oranları yüksektir. Tarımsal üretimde kalite yükselerek devam etmektedir.

İlimizde 2014-2015 sezonunda 870 bin ton şeker pancarı üretimi gerçekleşmiş olup üretilen ürünler şehrimizdeki Kazım Taşkent Şeker Fabrikası'nda işlenmektedir. Bu özelliğiyle ilimiz ülkenin önde gelen şeker tedarikçilerinden biridir.

Eskişehir'in mikro klima özelliğine sahip olan başta Mihalgazi İlçesi olmak üzere Sarıcakaya, Tepebaşı ve Günyüzü ilçelerinde sebze üretimi örtü altı seralarda ve açıkta yaygın olarak yapılmaktadır. 2015 yılı itibarıyla Eskişehir'de toplam sera alanı 2 bin 653 dekadır. Kiraz üretiminde ise kirazı dünyaca kabul görmüş ve dış pazarlarda ısrarla talep edilir hale gelmiştir. Örneğin Mihaliççik ilçemizde sabah dalından toplanan kiraz aynı günün akşamı İngiltere Kraliçesi'nin sofrasında kendine yer bulmaktadır.

Eskişehir'in en önemli ekonomik faaliyetlerden bir diğeri ise hayvancılıktır. Çayır

ve mera alanları hayvancılık için oldukça uygun bir ortam oluşturmaktadır. İlimiz'de 123 bin civarında büyükbaş ve 725 bin civarında küçükbaş hayvan popülasyonu bulunmaktadır.

Son tespitlere göre Eskişehir'de 562 bin 500 adet yumurtacı, 3 milyon 584 bin etçi broiler tavuk ve 166 bin adet diğer kanatlı hayvanlar olmak üzere kanatlı hayvan varlığı 4 milyonu aşmaktadır. Yıllık yaklaşık 300 milyon adet yumurta ve 30 bin ton beyaz et üretimi yapılmaktadır.

Lületaşı dediğimiz "beyaz altın" diye tabir ettiğimiz madenimiz dünyada sadece Eskişehir'de üretilmektedir. Lületaşı öne çıkmış çok önemli bir el sanatımız materyalidir. El sanatı deyince yine dünyaca meşhur Sivrihisar cebesini de hatırlatmak isterim. Ayrıca dünyanın en zengin Bor madeni rezervi de Eskişehir sınırları içindedir.

Eskişehir Ticaret Borsası olarak tarım ve hayvancılığa yönelik yeni projeleriniz var mı?

İlimizin, tarım ve hayvancılık sektöründe yaşanan gelişmelerle birlikte, öncelikle Türkiye ekonomisinin daha da büyümesinde kırsal kalkınmanın önemli temel taşlarından biri olduğuna inanıyorum. Bu nedenle kırsal kalkınma alanında ulusal ve uluslararası düzeyde gerçekleşen gelişmelerin yakından izlenmesi ve bunların sonucunda tüm paydaşlarla ortak hareket edilerek, gerekli önlemler alınarak ileriye dönük politikaların oluşturulması oldukça önemlidir.

Çağımızın modern gelişmelerini ve sektörün ihtiyaçlarını göz önüne alarak yürüttüğümüz çalışmalar neticesinde, iki yıl gibi kısa bir süre içinde bölgede ilk olan projelerimizi uygulayıp sonuçlandırdık. Bunlar, dan biri çağrı yakalamak adına Ürün Satış Salonumuzun modernize edilerek, Elektronik Satış Sistemi'ne geçilmesidir. Bölgenin ihtiyacı olan Yem ve Yem Bitkileri Analiz laboratuvarının kurulmasını sağladık. Daha önce borsamızca belirlemeyen, ayçiçeği ve yağlı tohumların yağ oranlarını hatasız tespit etmek üzere laboratuvarımıza Yağ Oranı Tayin Ünitesi'ni kurduk. Kırsal alanda faaliyetlerine devam eden (beş ilçede) irtibat bürolarımızı modernize ettik, bölgesel farklılıkları azaltmak adına irtibat büromuz bulunmayan Alpu ve Seyitgazi ilçelerine yeni irtibat büroları kurulmasını sağladık.

Eskişehir Ticaret Borsası Yem ve Yem Bitkileri Analiz Laboratuvarı.

Bu yılsonuna kadar, öncelikle talepleri karşılamak adına yatay depolama sisteminin Modüler Çelik Hububat Silosu yatırım projemizi tamamlayıp üyelerimizin hizmetine sunacağız.

Önümüzdeki süreçte en önemli projelerimizden biri ise Şehrimizde Belediye Mezbahası olmaması ve faaliyette bulunan özel sektöre ait mezbahaların ihtiyacı karşılamada yetersiz kalması nedeniyle bölgemizde tüketilen kırmızı et ve et ürünlerinin gıda hijyeni ile güvenliği bakımından kontrol edilmesinde yaşanan sorunları çözmek adına ETB bünyesinde birbirine entegre olmak kaydıyla Canlı Hayvan Borsası, Hayvan Otelı, karantina sahası Mezbaha, Soğuk Hava Depoları kompleksinin Borsamız öncülüğünde kurularak faaliyete geçirilmesidir. Borsamız bu projesinde ilgili tüm kurum ve kuruluşlarca ve paydaşlarımızca desteklenmelidir.

İlimizde üretilen ürünlerin çeşitliliğine, üretim potansiyeline ve yaratılan katma değere rağmen, Ticaret Borsaları ve tarım sektörüne Borsalar gibi hizmet veren kurum ve kuruluşlar, bazı Kırsal Kalkınma Hibe ve Destekleri kapsamı dışındadır. Yukarıda sözünü ettiğim projeler gibi ülke kalkınmasına katkı sağlayacak önemli projelerin hayata geçirilmesi adına Ticaret Borsaları'nın Kırsal Kalkınma Hibe ve Destek programları kapsamına alınmalarının çok yararlı olacağı ve kısa sürelerde olumlu geri bildirimleri olacağı kanaatindeyim.

Ülkemizde, 2000-2001 yılları TÜİK ve-

rileri göz önüne alınarak belirlenen, GSYİH oranı %75'in altında kalan iller, pozitif net göç oranı % -10,7'nin altında kalan iller ve düşük tarımsal kalkınma kapasitesine sahip az gelişmiş olarak belirlenen iller, kırsal kalkınma programı ve desteklemesi kapsamına alınmışlardır. Bu illerde kurulan, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK) ile Katılım Öncesi Yardım Aracı Kırsal Kalkınma (IPARD) Programı sayesinde teşvik ve hibelerden yararlanmaları sağlanmıştır.

Ülkemizde birçok büyükşehirin yanı sıra, ilimize komşu olan Ankara, Afyon, Bursa, Konya, Kütahya gibi illerin belirlenen kriterler kapsamında IPARD programı ile desteklenme kapsamında olması, ilimizin ise IPARD destek kapsamına alınmaması, bu kapsamdaki yatırımların il dışına çıkmasına, bölgemizin tarımsal olarak gelişme ve kalkınma hızını olumsuz etkilemektedir.

Eskişehir'in marka kent olması açısından nasıl bir kentleşme modeli öngörüyorsunuz ve bu açıdan ETB olarak çalışmalarınızdan bahsedermisiniz?

Dünya nüfusunun yarısından fazlasının kentlerde yaşadığı günümüzde diğer dünya ülkelerinde daha eski bir kavram olan "marka şehir" kavramı biz Eskişehirli için yeni olmasına rağmen aşına ve alışık olduğumuz bir kavramdır.

Eskişehir ekonomik ve sosyal birçok parametrede diğer illere göre önemli ve olumlu fark yaratan bir şehirdir. Sosyal ve

dinamiktir. Nüfusu genç ve eğitilidir. Çok önemli bir tarım, sanayi kültür, sanat ve turizm kentidir. Yaşanabilirlik bakımından en çok tercih illerin başında gelmektedir. Yine yapılan araştırmalar sonucunda en yüksek IQ oranına sahip il olarak ilan edilmiştir. Yatırım ve iş imkânları bakımından da bir cazibe merkezidir.

Öncelikle "marka şehir" olunabilmesi için, altyapı eksiklikleri tamamlanmış, çağrı yakalayan modern teknolojik olanaklara sahip genç, yaşlı, engelsiz, engelli tüm kesimlerin kullanabileceği çağdaş yaşam alanları olan, insanların mutlu olduğu daha yaşanabilir bir şehirleşme yapılması gerekiyor. Sonrasında ise şehrinizde yaşayan tüm kesimler ile bir araya gelerek hangi konuda ya da konularda "marka şehir" olacağınıza ortak karar vermeli ve bu karara sahip çıkarak bunu yaşatmak için çaba göstermelisiniz.

Anadolu'da yüksek şehirleşme oranı, modern ve düzenli şehirleşmesi ile kent ve yaşam kalitesi en yüksek illerden biri olan şehrimizin sanayi ve ticarete, tarım ve hayvancılıkta, turizmde, kültür ve sanatta "marka şehir" olma yolunda çok ilerleme kaydettiğini düşünüyorum.

Eskişehir sosyal ve kültürel altyapısı ile de diğer Anadolu kentlerinden farklı bir yapıya sahiptir. İl genelinde 35 sinema salonu, belediye şehir operası ve tiyatrosu ve üniversite tiyatroları yer almaktadır. Her yıl Eskişehir'de klasik müzik, tiyatro, sinema, resim, heykel gibi sanatların her alanından etkinliklerin yer aldığı Uluslararası Eskişehir Sokak Festivali, Uluslararası Film Festivali ve Uluslararası Pişmiş Toprak Sempozyumu, Uluslararası Şiir Günleri buluşması, Uluslararası Cam Sanatları festivali organize edilmektedir.

Bu tür organizasyonların en önemlilerinden biride Eskişehir'in Türk Dünyası Kültür Başkenti ilan edilmesidir. Bu çerçevede içinde yapılan organizasyonlar Eskişehir'in marka şehir olduğunu tüm dünyaya göstermiştir. Şehrimizin dünyaca bilinirliğinin sağlanmasında gayet olumlu ve önemli rol oynamıştır.

Biz ETB olarak, "marka kent" olma konusunda; tarım paydaşlarımızla birlikte yaptığımız görüş alışverişlerinde önümüzdeki 10 yıl içinde Eskişehirimizi ekonomik değeri yüksek tarımsal ve hayvansal ürünler üreten, Türkiye'nin en önemli stratejik tarım merkezlerinden biri haline getirmeyi planlıyoruz.